

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohle:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/4 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/4 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numele singuratică la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Sașii, Maghiarii și Românii la 3/15 Maiu.

— O paralelă. —

Doi articoli vom da mai la vale în traducere. Unul din *nemțește*, celalalt din *ungurește*. Acestea sunt elementele paralelei noastre.

Cerem iertare dela compatrioții și frații nostri Sași, că cuvântul lor entusiast și sincer, îl punem alături de cuvântul „betyár”-esc al celor din *Nyiregyháza*. O facem numai în interesul cauzei, conduși de adevărul cuvântului:

Contraria juxta posita magis elucescunt.

Eată după cincizeci de ani, cum ne întimpină, Sașii! Frățește, sincer și calduros. Din cuvintele lor, chiar și atunci, când nu corespund opiniei noastre publice, reese buna voință și buna intenție a *aliatului natural*.

Și eată, după cincizeci de ani, cum ne întimpină, compatrioții nostri maghiari! Cei din Budapesta, nu-ți vorbă, nu-ți arată așa pe față sentimentele. Ei s'au mai poleit, s'au mai civilizat, poate s'au mai și corcit cu alte rase, și au degenerat în marea capitală a iudaismului. Ungurii veritabili sunt alții. Ei își reoglindează vederile prin *infectia* ce o traducem mai în jos, în parte, din *Szabolcsi Hirlap*. Și acestia, adevărați Maghiari de baștină, ne înjură cocișește și ne apreciază cu adevărat „betyár”-ește.

Punem față în față aceste voci — ca să constatăm un fapt, ce rezultă din raporturile *etnice* ale Ungariei, după 50 ani dela revoluțiunea din 1848.

Cu celelalte momente ale articolelor ne vom ocupa îndeosebi.

Sașii și Românii.

— Articolul lui *Kronstädter Zeitung*. —

Eată aci în traducere verbală fidelă articolul publicat din prilejul zilei de 3/15 Maiu în *Kronstädter Zeitung*, organul *Sașilor naționaliști* (verzi), nrul 110 dela 14 Maiu n.

Adunarea Românilor în Blaj.*)

Poporul românesc se întrunește azi pe pământ istoric, pentru-ca în fața lui Dumnezeu și a lumii se mărturisească, că vrea să fie și să rămână pentru toți vecii un popor, și că acest drept înăscut și imprescriptibil la naționalitatea sa este hotărât a-l păstra, ca și o comoară prețioasă, și a-l apăra, în contra înfrunțirilor străine, cu toate mijloacele morale și legale.

O trăsătură de conștiință și demnitate trece ca un fir roșu prin *Apelul* către poporul românesc, ce l-a publicat, din acest prilej, acel organ, care mai clar și mai curat reoglindează vederile și nișuințele Românilor. În frazele puternice ale *Tribunei*, care publică acel *Apel*, este exprimată într-o formă lapidară profesunea de credință națională a Românilor.

„Să arătăm lumii, că ținem la neamul nostru, și că hotărâți suntem a nu ne da naționalitatea noastră odată cu capul!”

„În fața lui Dumnezeu și a lumii întregi se dovedim, că ținem neclintit la jurământul sfânt al celor 40.000 Români și acolo în Blaj se o arătăm aceasta franc și deschis, ca și părinții nostri.

Să mergem acolo, ca să reînviem forțele sufletului nostru și celebrând solemn memoria celei mai mari adunări a poporului românesc să ne întărim bărbăția și hotărârea la luptă pentru aceleași sfinte drepturi, și atunci putem fi siguri, că vom *învinge*!”

Așa simțește și așa vorbește un popor de viață, conștiu de sine, într'un timp ca acesta și într'un stat, care cu toate mijloacele puterii organizate lucră spre a șterge caracterul propriu al popoarelor nemaghiare, spre a asigura numai și numai neamului său propriu toate condițiunile dezvoltării celei mai libere și mai neimpedecate.

Față cu această voință, hotărât exprimată și în modul cel mai cutezător validitată, a rasei domnitoare, de a extirpa în statul Ungariei toate popoarele de „limbă străină”, pentru Nemaghiari nu există decât un singur mijloc de apărare: *întărirea credinței în sine însuși*.

Pentru-că numai acela e frânt și zdrobit, care se simte înfrânt și nimicit. Acela însă, care cu credință și încredere ține devotat la *îndreptățirea morală* a luptei pentru *viața națională*, acela rămâne victorios în luptă, chiar și față cu cel mai puternic contrar al său.

*) După-cum aflăm ulterior adunarea românească a fost oprită din partea guvernului. După-cum se aude au dus la Blaj chiar o companie de infanterie din Alba-Iulia, și dela Mediaș cavalerie.

Red. „Kron. Zeitung”.

Apelul numește, foarte potrivit, o *întărire a sufletului* peleginajul la Blaj al Românilor.

Dacă în momentele de ispită și de cea mai grea luptă se face indigita la acel sfânt isvor adânc al naturii omenești, din care singur isvorește *vieață, sănătate* și — *viitor*: aceasta dovedește un instinct adevărat și un imbold de viață inespugnabil. Conservarea și cultivarea *sufletului* într'un popor, adică educarea lui în sens ideal este, prin urmare, cel mai adânc și mai sigur fundament și pentru o politică populară reală și cu prospecte frumoase în viitor.

Când conducătorii poporului român, înainte cu câțiva ani au deschis bărbătește războiul, cu cuvântul și condeiul, în contra govinismului maghiar, când ei se lăsau să fie tirți în mase înaintea barei judecătorești și în temnițe, noi, cari deja timp îndelungat am fost sângerat în luptă pentru drepturile poporului nostru, nu li-am putut denega stima și simpatia noastră. În noi, Sașii, cari aproape ne ruinăm sub povara armaturii noastre grele, a licurit în acele zile de prigonire credința, că acum doar se va fi înfrigorat și poporul românesc de naționalitatea sa, și că noi vom fi găsit pentru viitor un *aliat natural* în lupta pentru caracterul nostru național.

Pentru-că evlavioasa credință istorică, că noi Sașii, ca *membrum sacrae coronae*, am pute pretinde crutare, a dispărut de mult, de pe vremea lui Tisza Kálmán, făcând loc unei serioase recunoașteri politice, că poporul nostru în statul Ungariei nu numără mai mult decât ca o naționalitate, și de aceea noi încă numai alături cu naționalitățile ne putem valida caracterul nostru propriu de popor.

Nădejdea, că activitatea Românilor, care mai întâiu s'a manifestat numai în lupta publicistică, se va desvolta doară în curând și pe *terenul parlamentar*, s'a dovedit înșelătoare. Mijloacele brutale aplicate de govinismul maghiar și neînțelegerile interne dintre Români păreau că au făcut imposibilă o organizare cu succes. Peleginajul de acum la Blaj este o nouă dovadă, că poporul românesc vrea să trăiască ca atare și vrea să-și afirme caracterul său propriu de popor cu toate mijloacele morale și legale.

De aceea nu putem decât să ne bucurăm de această nouă manifestățiune de viață a Românilor.

Pentru-că numai pe atunci se poate aștepta pentru popoarele nemaghiare ale Ungariei mult dorita primăvară a neamurilor, când ele toate vor fi una într'un a-și mărturisii naționalitatea și a-și elupta recunoașterea ei.

De aceea noi dorim din inimă, ca mergerea la Blaj să fie *trecere la o politică activă a Românilor și pe terenul parlamentar*.

În acest înțeles salutăm serbătoarea dela Blaj ca semn al unui timp mai bun.

„Betyár”-i de condeiu.

— Un articol veritabil unguresc. —

O foaie ungurească, *Szabolcsi Hirlap*, care apare zilnic în orașul *Nyiregyháza*, din Ungaria, publică în fruntea numărului său 89 din 16 Maiu n. un prim-articol de o extremă infamie.

Articolul ni-s'a trimis chiar din partea redacției și-l dăm în traducere aproximativ fidelă, ca să se vadă starea *culturală* a veritabililor maghiari la sfârșitul veacului al 19-lea.

Înregistrăm deocamdată fără comentariu această infamie — pe care mărturisim, că nu o putem reda de tot fidel, pentru-că limba română nu dispune de atât termini jocosnici și ordinari, câți s'ar recere pentru a traduce de tot fidel acest banditism de condeiu.

Să vedem ce vor zice celelalte ziare ungurești, cari se pretind mai civilizate decât fișica din *Nyiregyháza*, la aceste erupțiuni cu adevărat asiatice.

Comentariile meritice ni-le rezervăm pe atunci. Eată articolul:

Mișelie de 50 ani.

(Ötvenéves gazzag).

Nyiregyháza, 16 Maiu n.

(g). Astăzi se împlinesc cincizeci de ani dela acea adunare dela Blaj, care a pregătit cea mai *mișelească* revoluție a *Valahilor*, revoluție, care a nimicit 250 sate ungurești, a robit 70—80.000 de Maghiari, a mutilat cadavrele Maghiarilor căzuți, a chinuit femei și copii cu cruditatea bestială.

Această revoluție a fost degenerarea mișelească a necredinței și crudității; și această mîndrie, această pată, această mișelie ticăloasă, această măcelărire vor să o serbeze în Blaj, unde au făcut eroi naționali valahi din călei.

Vor să serbeze, cu toate-că guvernul a oprit adunarea; vor să serbeze amintirea vîrsării de sînge, vor să consfințească mișelia, care de 50 de ani n'a slăbit, ci s'a împărechiat cu lașitate la sgîtorii români și la ci-reada aceea de boi, sedusă, în care atât de ușor a succes a băga pe țărani români cei stupizi.

Ne este greață a ne ocupa cu acest gunoier, care nu e vrednic de drepturile, de cari se bucură la noi.

Sînt trădători de patrie miserabili, cu cari în chestia de naționalitate nu e permis să mai stăm de vorbă. Noi am fost cu bună-voință față de Români, deși nebuniile lor le-am considerat întotdeauna ca demenții, dar după intenția de a aranja această serbare, prin care vor a glorifica mișelia, trebuie să-i facem să simtă puterea.

Din serbătorire și din sîntirea mișeliei nu va fi nimic.

Ieri a sosit la Blaj un escadron din regimentul de husari dela Mediaș sub conducerea personală a generalului; acolo se vor adauga pe lângă husari câteva companii de infanterie. Mișia și echipată cu puști încărcate și a primit îndrumarea, ca așa se proceda cu Valahii, ca și cu niște câni turbați.

Nici o crutare! Nici o milă!

De gloanțe nu va fi lipsă, chiar și dacă lucrul ajunge la conflict, pentru-că doară nu merită glonț *acești nemernici*, cari năvălesc asupra noastră cu pumnul, ci merită să fie omorîți cu patul puștei, călcați în copitele calilor, loviți în cap, și prăpădiți în mod rușinos.

Sînt miserabili, lași, ticăloși, stupizi și mișei, dar totodată și vicleni, de aceea ne putem teme de ei, că va veni lucrul la ciocnire. Nouă ne-ar plăce mai bine dacă nu s'ar face *versare de sînge*, dar la cazul, dacă nu s'ar îndestuli cu binevoitoarea admoniere, aprobăm necondiționat cea mai necruțătoare procedură.

În sfîrșit nu putem suferi, că infama nație valahă se umilească (? Red. „Trib.”) pe națiunea maghiară prin serbătorirea mișeliei. Și așa mai departe...

Serbarea națională de 3/15 Maiu.

Salutul tinerimei ardelen.

Tinerimea ardelenă din București a trimis în ziua de 3/15 Maiu către o telegramă de salutare domnilor *Dr. Rațiu, Dr. Lucaciu, Axente Sever* și *Aurel C. Popovici*.

Eată textul telegramei:

București, 15 Maiu.

Studentimea ardelenă întrunită Vă salută cu entuziasm.

Drd. Bordea,
președintele întrunirii.

Această telegramă, încât privește pe *dl. Dr. Rațiu*, știm că n'a sosit la destinație; așa credem că vor fi pățit și celelalte adrese dincoace.

Nouă ni-s'a comunicat textul în plic. „Cabinetul negru” a avut de lucru în zilele trecute!

Decursul zilei.

Sibiu, 19 Maiu.

Avem azi rapoarte din diferite părți despre serbarea, ori decursul zilei de 3/15 Maiu.

Dacă „Tribuna” ar mai fi pe cât e și tot n'ar pute cuprinde deodată tot, ce ni-a sosit într'o singură zi. De aceea dăm numai unele rapoarte.

Celelalte vor urma pe rînd. Anticipăm însă pe scurt unele știri.

În *Buxella* tinerimea română dela universitate și secția *Ligei* a redactat un *energic și frumos protest* în contra *oprirei* adunării din Blaj. Îl vom da mâine.

În *Budapesta* tinerimea a mers la biserică și s'a întrunit seara la o convînire comemorativă. Terorismul și spionajul a fost la culme de obraznic.

În *București*, afară de manifestațiunea generală tinerimea ardelenă s'a întrunit în preseara zilei la „*Bragadiru*”, spre a face o serbare comemorativă.

În *Craiova* serbarea a fost splendidă. Profesorul *Străjanu* a scos o broșură ocazională. Raportul urmează la alt loc.

La noi, în *imperiul iobăgiei*, pretutindenea slujbele dumnezeiești s'au făcut sub pază polițienească.

În *Sebeșul-sădesc* a fost oprită și petrecerea de vară proiectată în „*Arini*”. „*Nemzeti szövetség*”, care voia se facă contra-demonstrație, constituind o secție, a făcut mare fiasco. Erevoltător însă, că oficianții, chiar și *Români* (!) s'au prezentat din oficiu și — s'au făcut *membri*, ajutând maghiarizarea.

În *Câmpeni* gendarmeria a fost înțărîtă excepțional cu 16 membri. Tot așa în *Albac* și *Scărișoara*.

În *Munții Apuseni* în toate bisericile slujba s'a făcut sub pază de poliție și sub ochii spionilor.

Eată câteva rapoarte:

Terorismul în Blaj.

— Noue detalii. —

Correspondentul „*Gazetei Transilvaniei*”, dă noue detalii despre terorismul exercitat în Blaj de către organele politice. Dăm aceste informațiuni spre completarea raportului nostru:

Blocarea drumurilor.

„*Oâmpul libertății*” — scrie corespondentul — și toate înfrînările, ce duc în Blaj, au fost păzite toată noaptea de Sămbătă spre Duminecă.

Gendarmii și miliția n'au permis, ca oamenii să intre în istoricul nostru orașel în grupuri, ci numai unul câte unul.

Moșii.

În chipul acesta au putut străbate în piață și acei *Moși*, cari pleaseră din mare depărtare, ca să asiste la adunarea convocată, despre a cărei oprire ei nu aflaseră nimic decât pe drum către Blaj. Acești *Moși* erau din *Albac*, în număr de vre-o 50.

Am căutat anume ocazie să vorbesc cu acesti bravi *Moși*. „Mi-au spus, că după-ce au parcurs calea de jumătate, au auzit, ce-i drept, că adunarea a fost oprită și că gendarmii pîndesc la toate căile. Ei însă au venit pe poteci necunoscute, vrînd cu ori-ce preț să fie pe ziua de ieri aici.”

După serviciul divin oaspeții s'au dus parte la hotel, parte la familii, ear' *Moșii* — după-ce au vizitat seminarul teologic unde s'au întreținut cu clericii — au mers la hotel, ca să convingă cu *inteligenta*. Aici au schimbat cu ei câteva cuvinte, apoi au plecat spre casă.

Tinerimea — oprită.

Petrecerea, ce era proiectată (de tinerime) în seara de 3/15 Maiu fiind oprită, nu ni-a fost dat să ne putem întruni la un loc în număr mai mare.

Tinerimea școlară a fost la biserică ca în toată Dumineca, dar n'a cântat în cor, ca altă-dată.

Foile ungurești au mai adus știrea, că i-s'a interzis tinerimei școlare de-a eși pe străde în ziua de Duminecă. Aceasta este adevărat; dar nu numai tinerimea școlară, ci nici preoții și profesorii nu s'au văzut pe stradă, sau în loc public; nici chiar a doua zi, Luni, nu s'au arătat; chiar și *casina română a fost goală*.

Așa de mare a fost presiunea și terorismul, ce s'a exercitat asupra Blăjenilor și și de astă-dată cuvîntul de spaimă a fost pericolul, de a nu se închide gimnasiul.

Închiderea localurilor.

Precum am mai amintit, fîșogăbirul a interzis cercetarea localurilor publice dela 11 ore din noapte încolo. El a chemat încă Sămbătă pe toți hotelierii și birtașii din Blaj la *dînsul* și le-a dat poruncă, ca trei zile de-a rîndul, Sămbătă, Duminecă și Luni, se închidă localurile lor la 11 ore seara, căci la din contră vor fi aspru pedepsiți.

Dar eată ce s'a întemplat: Sămbătă seara se adunară Români la „*Univers*” la o seară de cunoștință, cum se zice. La 11 ore li-s'a spus, că trebuie se părăsească localul. Tot acolo se afla însă fîșogăbirul cu ofierii, cari au rămas în restaurant și au petrecut acolo cu muzica până la 2 ore noaptea. Asemenea s'a întemplat și în zilele următoare.

Din toate acestea se vede lămurit, în ce grad s'a exercitat presiunea și terorismul din partea stăpînirii și a organelor ei.

Miliția.

Ca să se pună vir la toate ordinele și amenințările, s'au trimis la Blaj două companii din regimentul de infanterie nr. 82, un escadron de husari și 63 de gendarmi. Miliția a stat sub comanda unui locotenent-colonel.

„Alarma”.

Tirăvia s'a făcut de ris și acum, ca întotdeauna. Eată ce i-se mai scrie „*Gazetei*”:

Duminecă seara în 3/15 Maiu s'a întemplat un incident hazlu. Unui membru trimbiș din *orchestra pompierilor*, ce i'a venit în minte, ce nu, a început în seara aceea să sune alarmă în trimbiță, afară în curte.

Miliția, detașată la satul *Înveș*, foarte apropiat *Vesă*, a auzit eată-i în timpul cel mai rău, alergînd în fugă mare în spre Blaj.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreu Baltes.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe
acțiun: V. H. Drezenand.

— veritabilă numai dacă e procurată din fabricile mele —

Fabricile de mătăasă ale lui G. Henneberg în Zürich,
(liferant de curte c. și r.)

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

 Pentru porto postal câte 5 or. mai mult.